

Wandeling 2

Halte 3: Thaise en Filippijse huwelijksmigranten

De groep migranten uit Thailand en de Filippijnen is eerder klein. In Antwerpen wonen slechts **251** Thai en **312** Filippijnen. Voor heel België gaat het om 2.836 Thai en 3.141 Filippijnen. We willen toch even op deze groep ingaan, vooral omwille van het thema 'huwelijksmigratie'.

Huwelijksmigratie: de push- en pull-factoren

De politieke situatie van de Thai en de Filippijnen is er niet naar dat ze als 'asielzoeker' bescherming in België zouden kunnen krijgen, én Filippijse en Thaise migranten zijn vaak te laag opgeleid om als economische migrant naar België te komen. De enige mogelijkheid die dan nog openstaat voor mensen die tóch willen migreren, is gezinshereniging en huwelijksmigratie. Huwen met een buitenlander is voor veel Thai en Filippijnen dé manier geworden om aan het thuisland te kunnen ontsnappen.

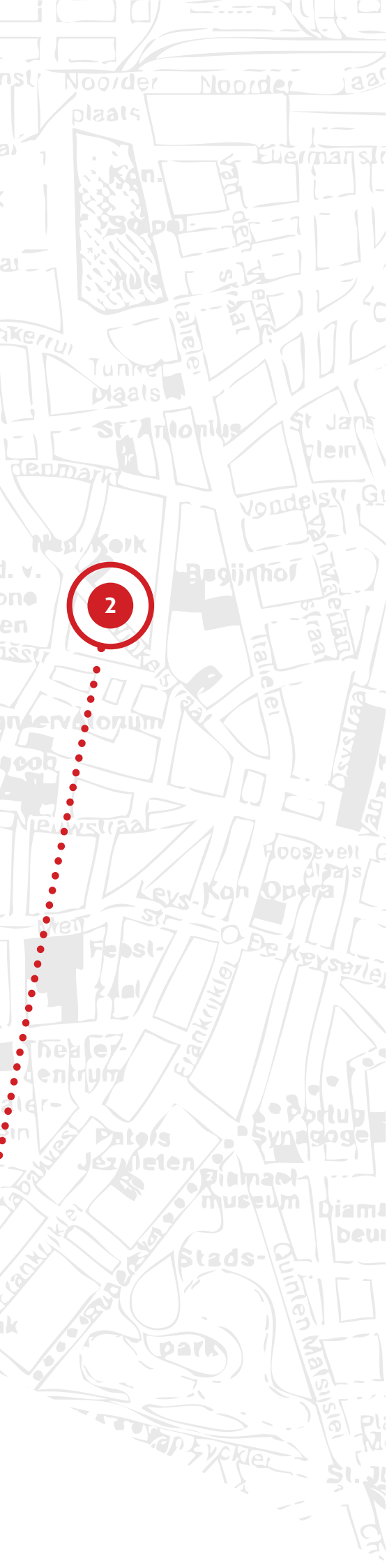
In tegenstelling tot Turkse en Marokkaanse huwelijksmigratie (waar zowel mannen als vrouwen uit het buitenland naar hier gehaald worden), zijn het voor Thailand en de Filippijnen **overwegend vrouwen**. In 2005 was 100% van de Filippijse huwelijksmigranten vrouw, en 87,5% bij de Thaise huwelijksmigranten. Een goede 95% van deze huwelijksmigranten huwt hier met een Belg. Thailand en de Filippijnen hebben zo de naam van 'bruiddonorlanden' gekregen: blanke mannen van hier zoeken Thaise en Filippijse vrouwen, en halen hen nadien naar België.

Het fenomeen nam in de jaren '80 enorm toe: eerst naar de VS, maar later ook naar Europa. In België kreeg het thema plots aandacht na een reportage van Jambers in 1993, waarin West-Vlaamse landbouwers vrolijk vertelden over hun Filippijse bruiden.

In de nasleep van het ophefmakende boek 'Ze zijn zo lief meneer' (1992), waarin journalist Chris De Stoop spreekt over Thaise en Filippijse meisjes, die met valse voorwendsels in prostitutienetwerken van mensenhandelaars terecht komen, kreeg Thaise en Filippijse huwelijksmigratie al snel een stereotype bijklank. Het zou gaan om naïeve meisjes en seksbeluste, oude mannen, die de meisjes bijna letterlijk 'gingen kopen' om hen nadien als veredelde keukenmeid en seksslaaf te misbruiken. De realiteit is zoals steeds iets complexer.

Thaise en Filippijse huwelijksmigratie kan verklaard worden vanuit een reeks push- en pullfactoren. De **push-factoren**, die Thaise en Filippijse vrouwen aanzetten om uit hun land weg te trekken, zijn verscheiden.

De eerste push-factor is **economisch** van aard. De Filippijnen is een ontwikkelingsland: veel inwoners voelen zich genoodzaakt elders te gaan werken. Zo'n 8% van de bevolking verblijft daarom in het buitenland. Het geldt dat ze jaarlijks naar hun familie terugsturen, liep tussen 1990 en 2001 op tot 5,2% van het BNP. Elk jaar verkiest de president zelfs 20 best verdienende (én geld opsturende) buitenlanders, die de heldentitel 'Baygong Bayani' krijgen.

Ook voor de Thai moet migratie er voor zorgen dat ze wél werk vinden en dus geld kunnen verdienen om hun familie te onderhouden. Dankbaarheid en respect voor de ouders en de genoten opvoeding is er erg ingebakken: het wordt als evident aanzien dat een migrerende Thai haar familie onderhoudt. Door de beperkte sociale zekerheid zijn veel ouders op hun oude dag zelfs aangewezen op het inkomen van hun kinderen. Bovendien is het de gewoonte dat na een huwelijk de man komt inwonen bij de familie van de vrouw, en meehelpt aan het gezinsinkomen. Een migrerende Thaise neemt dit voordeel weg voor haar ouders, en dat moet ze dus compenseren met onderhoudsgeld.

Het geld dat Thaise en Filippijnse vrouwen terugsturen lijkt een peulschil (tussen €25 en €75 per maand), maar als je weet dat een gemiddeld Filippijns maandloon rond de €50 schommelt, is dat niet zo.

Een tweede push-factor is *cultureel* van aard. Op de Filippijnen is het de traditie dat de oudste dochter van het gezin (de 'Ate') instaat voor de zorg van de jongere gezinsleden. Vaak zal tot haar 25^e werken om het gezin degelijk te onderhouden. Op die leeftijd heeft ze echter vaak haar huwelijkskansen gemist (Filippijnse mannen verkiezen jongere bruiden) waardoor ze een huwelijkspartner in het buitenland zal moeten zoeken. Filippijnse vrouwen vertellen soms ook dat er veel meer vrouwen dan mannen zijn in het thuisland, en dat ze dus wel een huwelijkspartner in het buitenland moeten zoeken, maar dat blijkt niet te kloppen.

Ook de *pull-factoren*, die Filippijnse en Thaise vrouwen overtuigen naar België te komen, zijn verscheiden.

Meestal kiezen vrouwen niet specifiek voor België, maar komen ze hier terecht omdat ze hier al vriendinnen, familie of andere *netwerken* hebben. Na dertig jaar Filippijnse migratie telt België meer dan zestig Filippijnse verenigingen. De Thai zijn niet zo georganiseerd, maar hebben wel hun eigen tempels en familie- en gemeenschapsnetwerken, die hen hier opvangen.

Een tweede pull-factor is dat deze Thaise en Filippijnse vrouwen liever een *westerse man* hebben. Filippijnse mannen zouden ontrouw zijn, te macho en te veel drinken. Bij Thaise mannen is overspel en veelwijverij maatschappelijk vrij aanvaard. Westerse mannen daarentegen zouden knapper zijn ('een lichte huiskleur en een mooie lange neus') en betrouwbaarder. Hun visie wordt vaak ook gekleurd door het gemediatiseerde beeld dat ze van het westen hebben: dat van de Amerikaanse soapseries.

Een derde en belangrijke pull-factor is uiteraard de *liefde*. In tegenstelling tot wat vaak wordt beweerd, leren de Belgische partner en huwelijksmigrant elkaar eerst vrij uitgebreid kennen, en pas als de vrouw echt 'verliefd' is, zal ze de stap zetten.

Er zijn ook verschillende redenen waarom *Belgische mannen* geïnteresseerd zijn in Filippijnse en Thaise vrouwen.

Veel van die mannen zijn al op leeftijd en hebben vaak enkele (mislukte) relaties achter de rug. Een deel van hen komt uit lagere inkomens- en opleidingscategorieën, maar zeker niet allemaal. Ze zijn vaak ook teleurgesteld in westerse vrouwen (die te carrièregericht en te geëmancipeerd zouden zijn) en verkiezen een zachte, trouwe, meer zorgzame en volgzame vrouw. En dat is nu net hoe de Filippijnse en Thaise huwelijksbureaus hun huwelijkskandidaten voorstellen.

Natuurlijk is er ook het exotisme. Thailand is al jaren een paradijs voor sekstoerisme, en de Thaise vrouwen worden ook aan dit beeld gekoppeld. Wie in Thailand trouwt met een buitenlander, wordt ook vaak door de omgeving als prostituee bestempeld. Omdat vroeger de enige Thaise vrouwen die met buitenlanders in contact konden komen, de prostituees in de bars waren. Het denken over 'trouwen met een buitenlander' is wel wat bijgesteld, én vanuit de boeddhistische levensvisie wordt ook een onderscheid gemaakt tussen 'slechte prostituees' (die het enkel doen voor het geld, om er voor zichzelf luxe en plezier mee te kopen) en 'goede prostituees' (die werken om hun gezin te onderhouden en hun kinderen een betere toekomst geven).

Filippijnse vrouwen zouden ook gemakkelijk 'klikken' met Belgen, omdat de Filippijnse cultuur sterk zou aansluiten bij de Belgische. De Filippijnen werden 300 jaar gekoloniseerd door Spanje (waardoor ze een erg conservatief-katholieke levensvisie hebben) én 50 jaar door de VS (waardoor ze ook Engels spreken én relatief verwesterd zijn). Een typisch Vlaamse combinatie dus.

Het regelen van een huwelijk

Belgische mannen en Filippijnse en Thaise vrouwen zullen elkaar op verschillende manieren vinden. In de jaren '80 was er het verschijnsel van de 'penpall club'. In Europa werden tijdschriften verspreid, waarin Filippijnse vrouwen zichzelf voorstelden. Een geïnteresseerde man hier kon dan met haar een briefschrijverrelatie beginnen, die mogelijks tot iets meer kon uitgroeien.

Een deel van die 'penpall clubs' is uitgegroeid tot heuse huwelijksbureaus. Vermits het 'briefschrijven' in het internet-tijdperk vervangen is door e-mail en chatboxen, bestaat een deel van die huwelijksbureaus enkel virtueel. Via huwelijkswebsites kunnen mensen van over heel de wereld aan elkaar gelinkt worden.

Maar er bestaan ook echte 'fysieke' huwelijksbureaus. Die zijn op de Filippijnen verboden, maar bestaan toch. Huwelijkskandidaten kunnen er een aanvraagformulier invullen en zichzelf voorstellen op video. Deze video's worden dan doorgegeven aan huwelijksbureaus in Europa, waar geïnteresseerde mannen – na betaling – verder contact met deze vrouwen kunnen opnemen. Een deel van de huwelijksbureaus heeft ook 'guesthouses', waar de geïnteresseerde man en vrouw elkaar kunnen ontmoeten.

Wanneer de partners willen huwen, zal het huwelijksbureau hen tegen betaling begeleiden in de papiermolen om het huwelijk rond te krijgen. Dat duurt zo'n vier à vijf maanden. Vaak wordt in het buitenland gehuwd (dat is nog steeds eenvoudiger dan in België) waarna de bruid via gezinshereniging naar België wordt gehaald.

De Belgische man en de Filippijnse en Thaise vrouw leren elkaar soms ook kennen via familie. Een Thaise of Filippijnse vrouw die hier al is, mist haar familie, en probeert een familielid of vriendin naar hier te halen door haar te koppelen aan een bevriende alleenstaande Belg.

Of de Belgische man leert de vrouw kennen op reis naar Thailand of de Filippijnen, en de twee beslissen dan te huwen.

Gemengde huwelijken en integratie

Het leven hier van het gemengd koppel is niet altijd eenvoudig. Relaties die begonnen zijn op het internet lopen nogal eens slecht af, omdat partners zich daar anders voordoen dan ze in werkelijkheid zijn. De hechte band met de familie en de noodzaak om geld naar huis te blijven sturen, veroorzaakt ook soms wrevel bij Belgische mannen.

En dan is er nog het taalprobleem. De meeste Filippijnse vrouwen spreken Engels, maar soms komen ze bij een (oudere) Belgische man terecht die de taal niet spreekt. De meeste Thaise vrouwen die naar hier komen zijn laag opgeleid en spreken dus **zelfs geen Engels**, én hun hecht gemeenschapsleven met de Thai hier verhindert een snel aanleren van de Nederlandse taal. Communicatieproblemen zou een belangrijke oorzaak zijn van scheidingen, alhoewel veel vrouwen aangeven dat je als verliefd koppel al snel 'de taal van de liefde' leert.

Hoewel een deel van de Belgische mannen wil dat hun bruid thuis blijft, zullen veel Thaise en Filippijnse vrouwen toch uit werken willen gaan. Filippijnse vrouwen hebben vaak een zeker opleidingsniveau (twee derde van de Filippijnen heeft een diploma lager onderwijs, wat niet slecht is voor een ontwikkelingsland) maar hun diploma's of ervaring worden in België vaak niet erkend. De meesten werken dan ook onder hun niveau: in laaggeschoolde jobs als poetsvrouw, de horeca of als handenarbeidster.

De Thaise vrouwen, die vaker lager opgeleid zijn en meer achterstand hebben, komen in dezelfde jobs terecht. Een deel van hen (vooral jongere vrouwen die vrij recent in België zijn) zou werken in meer schimmiger circuits. Zo zouden een 250-tal Thaise vrouwen actief zijn in de meer dan vijftig massagesalons tussen Antwerpen en Brussel.

Bronnen:

Heyse P., Pauwels F. e.a., (2007), *Liefde kent geen grenzen: een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van huwelijksmigratie vanuit Marokko, Turkije, Oost-Europa en Zuidoost-Azië*, CeMis ea

Thaise vrouwen over hoe snel het koppel een 'nieuwe taal' leert:

'New language... 'Darling darling' (lachen). Darling, beautiful. Like the language of the lover: (lachen) When you need a diamond, you look, take his hand and say: 'Darling, look!' (haha) I think that when people don't speak the language, they learn another language, more like an action language.'